

EMAPIC: CARTOGRAFÍA PARTICIPATIVA AO SERVIZO DA CIDADANÍA

Fco. Alberto Varela García e Daniel Veira Ferrín*

Emapic é un proxecto asociado ao Laboratorio CartoLab da Universidade da Coruña que permite xestionar información ou opinión distribuída sobre un mapa, de forma sinxela e inmediata. As súas funcionalidades van máis alá dunha ferramenta en código aberto para a creación de enquisas *online*, pois é unha aplicación de representación cartográfica de datos xerados en procesos colaborativos de participación cidadá. Calquera tipo de dato facilitado por participantes vía navegadores web ou móbil pode ser rexistrado para ser de utilidade en calquera ámbito de análise, investigación e xestión urbana ou territorial.

Partindo da idea de que toda a información manexada polo ser humano pódese representar nun mapa, aumentando, deste xeito, o coñecemento sobre calquera cuestión, o Laboratorio de Cartografía da Universidade de Coruña (cartoLAB) creou un servizo web de representación de información a través de enquisas xeolocalizadas. Emapic é unha aplicación web en software libre que a partir de diferentes estratexias de xeolocalización consegue vincular de forma sinxela os datos e opinións individuais coa posición xeográfica dos participantes.

Como resultado temos unha aplicación que ten como función principal realizar enquisas xeoespaciais, que xunta as vantaxes dos datos alfanuméricos recompilados polas enquisas *online* tradicionais coa potencialidade e valor engadido que lle ofrece o compoñente xeográfico de localización. Con iso permítense tanto a simple visualización dos datos nun mapa, como a obtención de análises xeométricas máis complexas e de correlacións entre as respostas e as súas áreas xeográficas. Deste xeito, podemos aplicar as súas funcionalidades a tarefas como análises xeoespaciais para estratexias de marketing, elaboración de mapas para traxectos e rutas de viaxe, recollida de percepcións e opinións para proxectos urbanos ou territoriais, etc.

O obxectivo fundamental de Emapic é achegar o mundo cartográfico de forma libre a calquera cidadán, ofrecendo un servizo sinxelo que permite elaborar mapas con información colaborativa desde calquera parte do mundo e que facilita a participación cidadá e contribúe a mellorar a calidade da sociedade. Por iso, este desenvolvemento xerou un primeiro produto funcional que xa está na súa versión alfa (dispoñible en <http://emapic.es>) e que é accesible a calquera usuario, permíndolle participar nas máis de 200 enquisas xeoespaciais reunidas na galería¹, ou ben rexistrarse² de forma gratuíta e crear mapas novos. A modo de exemplo podemos comentar o intento de mapear todas as persoas relacionadas con Galicia repartidas polo planeta, mediante o mapa dos galegos e galegas³, para poder visualizar en certa medida

o impacto da nosa terra no mundo, e no que ata o momento, máis de 1300 participantes repartidos nos cinco continentes atópanse xa localizados neste mapa.

DIFERENTES EIDOS DE APLICACIÓN

Estase a utilizar esta tecnoloxía en diferentes proxectos técnicos e de investigación sobre temáticas diversas, como o uso das TIXs, a análise da mobilidade escolar, as características sociolaborais dun colectivo profesional, o impacto medioambiental, a cooperación galega no exterior, etc., cun resultado moi eficiente. O motor público de Emapic permite a creación e xestión de enquisas xeolocalizadas ou mapas de opinión personalizados en calquera sector e ámbito. A continuación, destacamos catro exemplos.

Participación cidadá: Localización nun mapa de determinados servizos públicos ou privados sobre os que os cidadáns poden solicitar información e achegar a súa opinión sobre os mesmos, indicando a posición xeográfica desde onde se opina. Un exemplo neste ámbito é o mapa colaborativo das posibles localizacións de futuras bases do servizo de transporte público da cidade de Madrid con bicicletas eléctricas⁴. Tamén se usa como vía de denuncia anónima en países con ditadura ou escaso nivel democrático.

Mobilidade: Aproveítanse as técnicas de xeolocalización a través de Internet para relacionar datos do comportamento nos desprazamentos de usuarios/as coas características das vías empregadas. Un exemplo de interese é o estudo da mobilidade escolar no proxecto Geomove⁵.

Mapas de visitas: É un expositor físico situado nas instalacións (museos, centros comerciais, etc.) para obter información sobre a opinión dos visitantes e o ámbito de influencia xeográfica. É útil para campañas de marketing e divulgación dirixida territorialmente.

Formularios de inscrición: Co motor de Emapic é posible elaborar formularios para que os asistentes a un evento se inscriban achegando os datos pertinentes á ocasión, podendo dispoñer a posteriori desa información mapeada, permitindo análises do ámbito xeográfico de influencia do evento.

APLICACIÓNS NOS EIDOS MEDIOAMBIENTAIS

Son varias as experiencias de emprego de Emapic para xerar información xeográfica participativa. Desde a Oficina de Medio Ambiente da UDC, por exemplo, elaborouse una enquisa e calculadora online da pegada ecolóxica dos residuos⁶, que aborda os aspectos básicos que determinan o impacto ambiental condicionados polo noso estilo de vida e as decisións que tomamos en dous eidos básicos: primeiro, na compra e o consumo fóra da casa, que determina a cantidade e o tipo de residuos que xeramos, e segundo, no fogar, que determina sobre todo o aproveitamento que se pode facer dos residuos. Ademais, mostra aos participantes os seus resultados en kg de residuos xerados por día, porcentaxe de residuos con recollida selectiva e pegada de carbono ou emisións de CO₂ asociadas.

Emapic tamén participa na elaboración da Estratexia de Infraestrutura Verde de Galicia (EIVG) que está a impulsar a Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio da Xunta, en colaboración coas Universidades de Coruña e de Santiago de Compostela, a través dun proceso participativo⁷ onde os cidadáns poden facer achegas para a axeitada definición da estratexia a desenvolver nos próximos anos en Galicia, identificando mediante puntos, liñas ou áreas, tanto aqueles lugares de especial interese como aqueles espazos degradados ou que presentan problemas medioambientais, como se mostra no vídeo divulgativo⁸.

CONCLUSIÓN

Emapic é unha iniciativa galega creada desde a Universidade con vocación de ofrecer un servizo universal para calquera persoa interesada en dispoñer de información xeográfica de forma colaborativa. Permite reflectir calquera tema que poida axudar a tomar conciencia do territorio no que se habita, analizar os fenómenos que ocorren nel, e poder tomar as decisións que fosen oportunas de ser o caso. Pódense poñer ao descuberto problemas locais dunha rexión, ou desigualdades xeográficas nunha temática, para recoñcelos e poder tratalos axeitadamente, producindo melloras na calidade de vida das persoas, ou xerando conciencia na necesidade de conservar e defender algúns dos aspectos do noso territorio e da nosa sociedade.

Neste sentido, Emapic pretende ser unha ferramenta que facilite o coñecemento xeográfico, para a prevención e resolución de conflitos, por exemplo en torno ao acceso e uso da terra ou dos recursos naturais mediante o diálogo entre os axentes implicados. En definitiva, convértese tamén nunha aplicación de empoderamento e cohesión social. Un xeito de entender o territorio no que se habita, non só respecto ao espazo físico senón tamén relacionando os aspectos sociais, políticos, culturais, etnográficos ou medioambientais, ás veces máis difíciles de cartografar, e no que Emapic intenta axudar.

*Francisco Alberto Varela García é Profesor do Grupo de Visualización Avanzada e Cartografía da UDC e Daniel Veira Ferrín é o responsable de marketing dixital e social media de Emapic.
Contacto: info@emapic.es

LIGAZÓNS

¹ <https://emapic.es/surveys/list>

² <https://emapic.es/signup>

³ <https://emapic.es/survey/4ffqWal/results>

⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=ekQvjY5nYpM>

⁵ <http://cartolab.udc.es/geomove/>

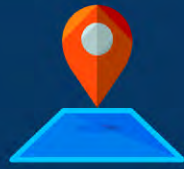
⁶ <https://emapic.es/custom/residuos-udc>

⁷ <https://emapic.es/custom/deloga/infraestructura-verde>

⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=4KITNotUzEc>

Emapic permite representar sobre mapas os coñecementos e as opinións das persoas

Crea de forma rápida e sinxela unha conta de usuario

Deseña a túa propia enquisa xeolocalizada

Envía a enquisa para compartila con quen queiras

Mostra sobre un mapa as respostas para cada unha das preguntas

Visualiza os resultados mediante filtros espaciais e agrupacións

info@emapic.es